

DZIENNIK DLA WSZYSTKICH

i ANONSOWY.

PRZEDPŁATA:

Numer pojedynczy kop. 3.

Sobota 23 Marca

KALENDARZ.

Ogłoszenia przyjmują się w
Kantorze Administracji Dziennika
Dla Wszystkich i w Agencji Ogło-
szeń Rajchman & Frencler

Za wiersz jeden drobnego pi-
sma lub jego miejsce, pierwszy raz
k. 8, a następnie razy k. 6. Małe
ogłoszenia za jeden wyraz po
k. 1 i pół. Reklamy po 12 k.
za wiersz. Nekrologia po k. 10
za wiersz

W Warszawie: Na prowincyi
Miesięcz. kop. 35 i w Cesarstwie:
Kwartal. rs. 1.05 Kwartal. rs. 1.80
Półrocz. „ 2.10 Półrocz. „ 3.60
Rocznie „ 4.20 Rocznie „ 7.20
Za odnośzenie do domu dopłaca się
kop. 5 miesięcznie.

Wschód słońca o g. 5 m. 56.
Zachód słońca o g. 6 m. 16.

Długość dnia g. 12 m. 15
Przybyło dnia g. 4 m. 18.

Adres Redakcyi: Mazowiecka 11.

Telefonu Redakcyi Nr. 122.

Rękopismów nadsyłanych do Redakcyi nie zwraca się.
Ogłoszenia i prenumerata przyjmuje się w kantorze
Dziennika Dla Wszystkich od 9 r. do 7 w., w Nie-
dziele i Święta od 10 r. do 1 po południu.

Św. Nikona M.
Niedz. Romuła
Poniedz. Zwiastow. NMP.
Wtorek Emanuela
Środa Lydy M.
Czwartek Doroteusza M.
Piątek Eustazego Op.

Przypominamy Szanownym Prenume-
ratorom „Dziennika Dla Wszystkich”,
iż czas odnowić przedpłatę na kwartał
II-gi r. b.

Wiadomości Kościelne.

Jutro przypadają odpusty ku czci św.
Józefa Oblubieńca, którego uroczystość w
zeszły wtorek przypadła w kościołach:
Poaugustyańskim przy ulicy Piwnej i Naj-
świętszej Maryi Panny Loretańskiej na
Pradze.

Jutro w kościele Panny Maryi na No-
wem Mieście, o 10-ej rano, odprawi się
solenna wotywa, na intencję bractwa Szka-
piera Świętego.

Jutro w kościele Pobernardyńskim na
Krakowskim Przedmieściu, przed ołtar-
zem Serca Maryi Panny, odbędzie się u-
roczysta wotywa—a na nieszporach wysta-
wienie Najświętszego Sakramenta.

Jutro w kościele Podominikańskim przy
ulicy Freta, przed ołtarzem Matki Bożej,
odprawi się uroczysta wotywa.

Pojutrze uroczystość Zwiastowania Naj-
świętszej Maryi Panny, obchodzoną będzie
nabżeństwami odpustowymi w kościołach:
Pobernardyńskim, Potrynitarskim na Sol-
cu, Podominikańskim przy ulicy Freta, św.
Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej i

Popaulińskim przy rogu ulic Długiej i
Freta.

W ostatniem z tych kościołów kazanie
na sumie, wygłosi ks. Podczaski, na proce-
sy zaś ks. Jankowski.

Z chwili bieżącej.

W sejmie pruskim toczyły się cieka-
we obrady. Poseł Jażdżewski utrzymy-
wał, że projekt kolonizacyjny w Po-
znańskim służy tylko do szerzenia pro-
pagandy dla religii ewangelickiej—a
w obec zniechęcenia robotnika katolic-
kiego na widok niesprawiedliwego trak-
towania katolicyzmu przez władze pru-
skie, coraz większa następuje emigra-
cja sił roboczych z Księstwa Poznań-
skiego, za co należy czynić odpowie-
dzialnym rząd pruski.

Sprawa ta, poruszona przez deputo-
wanego Jażdżewskiego, była w pew-
nym związku pokrewnym z ową kwe-
stją „rugów”, podjętą, o czem pisa-
liśmy, przez obywatelstwo Prus Zachod-
nych, pod przewodnictwem brata mini-
stra Puttkamera.

Ów przewodniczący obywatelstwa u-
sprawiedliwiał swego brata ministra, że
wbrew Bismarckowi, przeciwny był „ru-
gom”.

Otóż przy rozprawach powyższych w

sejmie pruskim, tenże sam Puttkamer,
brat ministra, zapewne z obawy wpa-
dnięcia w niełaskę u swego rządu, cof-
nął postępowanie swe w sprawie ru-
gów.

„Rehabilitację” swą posunął tak da-
lece, że wyparł się tego wszystkiego, co
o nim pisano z powodu obrad w Gru-
dziądzu, zaprzeczając też najkategorycz-
niej, ażeby wówczas miał upatrywać
jakiegobądź różnice w poglądach brata
swego, ministra, a ks. kanclerza.

Nie dość na tem, p. deputowany Putt-
kamer wniósł, ażeby komisya koloniza-
cyjna nietylko wprowadzała do Księ-
stwa nowe żywioły niemieckie, lecz za-
razem popierała i żyjącą tam ludność
niemiecką.

Na tem samem posiedzeniu sejmku był
też roztrząsany jeszcze wniosek deputo-
wanego Czarlińskiego, w przedmiocie
języka wykładowego dla nauki religii w
szkołach ludowych.

Wniosek, wobec większości w sejmie,
ożywionej innym duchem, upadł natu-
ralnie, przytem, co wartoby zapamię-
tać, minister oświecenia Gossler wy-
rzekł, że ludność ks. Poznańskiego po-
winna już raz dać ostatecznie za wygra-
nę i rozstać się z nadzieją, że władze
pruskie zmienią kiedykolwiek swe po-
stępowanie.

Crispiemu od pewnego czasu nie wie-
dzie się wcale.

Pierwszy minister włoski doczekał się,
że z takim zamiłowaniem wzniesiony
przezeń gmach trójprzymierza, zagro-
żony jest zawaleniem i zburzeniem.

Sam on, wobec wzmagającej się opo-
zycji przeciw potrójnemu sojuszowi, o-
mało co nie postradał swego stanowiska
pierwszorzędnego i zachował je tylko
dzięki ustępstwom, jakie poczynione zo-
stały w skierowanej przez niego polityce
włoskiej na rzecz wymagań przeciwno-
go mu stronnictwa.

Do niepowodzenia tego przyłącza się
obecnie inne.

Dziennik francuzki „Gaulois” wysze-
rał i wydrukował depeszę, którą jako-
by Crispi przesłał ambasadorowi wło-
skiemu w Berlinie. W depeszy zwierza
się prezes ministrów, że jakkolwiek teki
ministrów dostały się teraz ludziom,
nieprzychylnym trójprzymierz, jedna-
kowoż rola ich będzie krótka i prze-
ściowa, wszelkie ustępstwa, jakie rząd
włoski uczynił opinii, są jeno pozorne,
a Włochy i nadal w polityce swej trzy-
mać się będą trójprzymierza.

Ogłoszenie takiej depeszy, a choćby
przypisywanie jej Crispiemu jest wyso-
ce kompromitujące ministra, który i w
kraju i za granicą ściągnie na siebie
zarzut dwulicowości.

SPRZYSIĘZENI.

Romans historyczny.

Aleksandra Dumasa (ojca).

TOM II.

(Ciąg dalszy.)

— Przyjdź w nocy, zdać mi sprawę
z tego coś zrobił.
— Ty powracasz do salonu?...
— Nie, poczekam na Józefinę u niej.
Idź no Bourienne i szepnij jej po cichu,
aby jak tylko będzie mogła najprę-
dziej, pozbyła się wszystkich gości.
I skłoniwszy się ręką zarówno bratu,
jak Bouriennowi, poszedł korytarzem z
gabinetu do pokoju Józefiny.
Tutaj przy świetle jednej tylko lam-
py alabastrowej, co czoło konspiratora
bardziej jeszcze bładem czyniło, Bona-
parte przysłuchiwał się odjeżdżającym
powozom.
Gdy nakoniec ostatni pojazd odjechał,
Józefina weszła do pokoju.

Była sama tylko i trzymała w ręku
kondelaber dwuramienny.

Twarcz jej oświetlona światłem jaskra-
wem, zdradzała najwyższy niepokój.

— Co tobie?... zapytał spojrzawszy
na nią Bonaparte.

— Boję się odrzekła Józefina.

— Co?... czy tych niedołęgów z dy-
rektoryatu, czy tych adwokatów z ra-
dy?... Cóż znowu?...

W radzie najwyższej mam Sieyèsa,
w radzie pięciuset Lucyana.

— Więc wszystko dobrze idzie?...

— Doskonale!

— Gdy mi powiedziano, że czekasz
na mnie, myślałam, że masz jaką niedo-
brą nowinę.

— Gdyby tak było, to z pewnością
nie bym ci o tem nie powiedział?...

— A toś mnie uspokoił!...

— No... no... nie obawiaj się moja
droga... mam same tylko dobre nowiny,
ale choć ci dać pewien udział w spi-
sku...

— Jaki?...

— Siadaj i napisz do Gohiera.

— Że nie będziemy u niego na o-
biedzie?...

— Przeciwnie, zaprosz go z żoną na
śniadanie. Ludzie, którzy się tak jak
my z nimi kochają, nie mogą się wi-
dywać za często.

Józefina zasiadła przy maleńkiem
biureczku z różanego drzewa.

— Dyktuj...—powiedziała.

— Aha!... żeby poznał mój styl!...
Ty lepiej wiesz odemnie, jak się pi-
suje te uprzejme bileciki, którym nie
podobna odmówić.

Józefina uśmiechnęła się, podała
czoło do pocałowania małżonkowi i na-
pisała:

„Do obywatela Gohiera, prezydenta
Dyktoryatu rzeczypospolitej francuz-
kiej...”

— Czy tak?—spytała.

— Doskonale! Ponieważ nie długo
będzie się cieszył tym tytułem, nie
trzeba mu go żałować.

— Nie zrobisz nic dla niego?...

— Zrobię wszystko, co będzie chciał,
jeżeli on zrobi to wszystko, czego bę-
dę potrzebował! — Pisz kochanko da-
lej.

Józefina wzięła pióro i napisała:

„Zapraszamy cię kochany Gohier z
żoną na śniadanie, jutro o ósmej ra-

no. Tylko zmiłuj się nie zrób mi za-
wodu, bo pragnę pomówić z tobą o
bardzo ważnych rzeczach.

„Do widzenia kochany Gohier, a
licz zawsze na moję szczerą przy-
jaźń.

„La Pagerie-Bonaparte.”

— Napisałam jutro—rzekła Józefi-
na—więc trzeba położyć datę 17 bru-
maira.

— I to będzie całkiem zgodne z rze-
czywistością—odezwał się Bonaparte,
bo właśnie północ bije.

Dwadzieścia cztery godzin tylko od-
dzielają go od tego dnia uroczystego,
o którym myślał od lat trzech nieu-
stannie.

Zróbmy to, co on z chęcią by zro-
bił, przeskoczmy te dwadzieścia czte-
ry godzin, od dnia, którego historia
nie osądziła jeszcze i zobaczymy co się
działo o siódmej rano w różnych punk-
tach Paryża, gdzie wypadki, jakie o-
powiemy, wywołały niezmierną sensa-
cję.

Koniec tomu drugiego.

Na razie da mu się to uczuć szczególnie we własnym kraju, gdzie opozycja niewątpliwie postara się przeciw niemu wytoczyć grubego kalibru działa w oskarżeniu o machiawelstwo.

Z Rzymu wprawdzie już zaprzeczają w drodze urzędowej istnienie tej depechy, niemniej przecie wiele będzie miał jeszcze Crispi kłopotu, czy te zwierzenia jego są prawdziwe, czy tylko plotką.

Kronika polityczna.

Francya. „Nouvelle Revue“ ogłasza nieznaną dotąd list Gambetty, pisany w r. 1876 przed wybuchem wojny wschodniej.

„Francya — pisze Gambetta między innymi, — w razie wielkiej wojny, powinna trzymać się na boku. Życząc utrzymania pokoju, nie powinna nic uczynić, ani też nic takiego powiedzieć, co by ją względem kogobądź i pod jakimkolwiek względem związać mogło. Francyi należy czekać. Europa sądziła, że bez niej obaj się może, niechaj Europa teraz bez niej sobie radzi. Gdy Europa straci czas i pieniądze — a Francya, pozostawiony jej czas należyście wyzyska, odwoła się cna do nas. Tym jednak, którzy zażądają od nas stanowczych kroków, powiemy: „Co nam za to dacie?“ I kto wiel najświetniejsze obietnice, otrzymamy może z tej strony, od której najmniej tego oczekujemy. Zamiast obawiać się wojny między państwami, współubiegającymi się o przewagę wpływów, pragnę owszem tej wojny. Nie obawiam się w skutek niej, nowej Sadowy, lecz raczej zatarcia skutków Sadowy, ale pod jednym warunkiem, mianowicie, że do niej nie będziemy się mieszać i nie poróżnimy się z nikim, że pozwolimy Niemcom działać i dążyć do zrozumienia, że Francya, nie mogąc działać, nie chce głosu zabierać. Politykę tę rozumiem, może w Berlinie, tembardziej zaś pojmują ją w Londynie i Rzymie.“

* Były deputowany Alzacyi w sejmie rzeszy niemieckiej, Antoine, który swój mandat był złożył, przyjechał do Paryża i nader demonstracyjne znalazł tu przyjęcie.

Witało go na dworcu kolejowym z jakie pięć tysięcy osób, wykrzykując na

część jego i republiki wiwaty. Niektórzy z deputowanych i członków rady municypalnej paryskiej mieli mowy w gorąco patryotycznym duchu. P. Antoine odpowiedział, że część jaka go w Paryżu spotyka, winien jest Alzacyi.

Bulgaria. Powrót księcia Ferdynanda z Filipopola, jeszcze się odwołka z racyi, niesprzyjającego zdrowiu księcia klimatu tutejszego.

Minister Stambułow cierpi obecnie na antrax; wycięto mu go niedawno, ale się nowy utworzył. Jest wszakże nadzieja, że minister niebawem do zdrowia powróci.

Anglia. Wobec wrzawy po stronie liberalistów gladstońskich, radykalistów i parnelistów tak w Izbie Gmin, jak w prasie i publice, od chwili wykrycia fałszerstw Piggota'a, a szczególnie po wyborze w Kennington, uznał margrabia Salisbury za rzecz odpowiednią odezwać się też publicznie dla przedstawienia krajowi prawdziwego stanu rzeczy i oświadczenia z przyciskiem, że rząd obecny jedynie przed uchwałą nagany w Izbie gmin do ustąpienia byłby zniewolonym. Gdy zatem wczoraj w tejże Izbie rządowej jej kierownik pierwszy lord skarbu Smith wezwał opozycję, ażeby wniosek takiej uchwały zaprojektowała, dodając, że na rozstrząsanie wniosku tego rząd natychmiast dzień osobny wyznaczy, — wymówiła się od tego opozycja, i oświadczyła, przez usta deputowanych sir Wilhelma Harcourt'a i Labouchere'a, że ma zamiar podjazdowymi tylko utarczkami czynności rządu obezwładniać, każdej poszczególniej pozycji budżetowej bez końca zarzuty czynić i rozprawy przeciągać, tak aby machinę administracyjną do zastoju doprowadzić.

Włochy. Nowy minister skarbu Seismit-Doda wniósł do izby deputowanych rezolucję, upoważniającą rząd do czynienia zmian w taryfie generalnej stosownie do potrzeb gospodarstwa krajowego. W dołączonych do wniosku tego motywach powiedziane jest, że wielce ubolewać należy nad wojną celną, między Francją a Włochami toczącą się, gdy oba narody rychłego onej zakończenia pragną. Obowiązkiem jest rządu pragnieniu temu o ile możliwości płużyć.

Towarzystwo zachęty sztuk pięknych.

— 0 —

W roku ubiegłym 1888, liczba członków Towarzystwa wzrosła do 5,034 osób, w porównaniu z rokiem 1887 więcej o 192 osób. Wystawę Towarzystwa za płatnymi biletami wejścia zwidziło osób 28,132, z liczby tej w dni powszednie 8,566, w niedziele i święta 19,566. Na wystawie umieszczono nowych dzieł sztuki 411; oddzielnie wystawiono obraz prof. K. Makowskiego „Śmierć Iwana Groźnego“.

Ruch sprzedaży obrazów i rzeźb z wystawy Towarzystwa, przedstawia się jak następuje:

Komitet zakupił dla rozlosowania pomiędzy członków Towarzystwa dzieł 100, za sumę rs. 10,332; sprzedano osobom prywatnym dzieł 42, za rs. 3,479 kop. 75, ogółem dzieł 142 za rs. 13,811 kop. 75.

W styczniu 1888 roku, odbyła się wystawa konkursowa według dawniejszego regulaminu tj. jednocześnie wszystkich trzech oddziałów: malarstwa, rzeźby i architektury.

Ze stypendyów Towarzystwa korzystali w r. 1888: z funduszu imienia „Mikołaja Kopernika“: — p. Feliks Bronisław Słupski, malarz; z zapisu Heleny Korwin-Szymanowskiej, p. Antoni Austen, malarz; z zapisu Ignacego Ciszewskiego — p. Leon Wiśniewski, rzeźbiarz; z funduszu Towarzystwa — p. Ignacy Kopieński, rytownik. Wydatek z tytułu pomienionych stypendyów wyniósł rs. 980 kop. 40. Obok tego Komitet przychodził z pomocą kształcącym się za granicą, w charakterze stypendystów, artystom miejscowym, przez nabywanie ich prac, a mianowicie: pp. Zygmuntowi Adrychewiczowi i Feliksowi Cichockiemu, malarzom — i p. Janowi Wołydydze, rzeźbiarzowi.

Nadto, pragnąc ułatwić młodzieży, kształcącej się w malarstwie i rzeźbie, studiowanie prawidłowe z żywego modelu, Komitet utrzymywał pod bliższym nadzorem i kierunkiem p. Bolesława Łaszczyńskiego, artysty malarza, członka Komitetu, oddzielną salę, odpowiednio urządzonej i oświetlonej. Dodać też jeszcze należy, iż uczniowie klasy rysunkowej warszawskiej, mają bezpłatny wstęp na wystawę Towarzystwa.

Sprawa budowy własnego gmachu dla Towarzystwa przedstawia się jak nastę-

puje: fundusz budowlany wzrósł z końcem r. 1888 do sumy rs. 42,088 kop. 30, więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym o rs. 2,724 kop. 63. Zmarły w r. z. O. ktawjusz Hilchen, rz. rad. stanu, członek Towarzystwa, zapisał na rzecz Towarzystwa cały swój majątek. Ponieważ do zapisu tego przywiązane są rozmaite warunki i obowiązki, przeto po załatwieniu wszelkich prawem wymaganych formalności, Komitet będzie w stanie powziąć stanowczą decyzję co do przyjęcia zapisu.

Ogólny dochód Towarzystwa w roku zeszłym wyniósł rs. 32,807 kop. 10, wydatki zaś 21,954 kop. 61, pozostało więc przewyżki rs. 10,853 kop. 44.

Dziś o godz. 2 po południu odbyło się ogólne zebranie roczne członków Towarzystwa zachęty sztuk pięknych.

Sprawozdanie z powodu spóźnionej pory odkładamy do następnego numeru.

Z miasta i kraju.

* Ministerium oświecenia na utrzymanie tutejszej szkoły rysunkowej, wyznaczyło w r. b. sumę 8,690 rs.

* Wystawę dekoracyjną i ornamentacyjną urządził Towarzystwo sztuk pięknych w dniu 15 października r. b.

* Profesor petersburski A. W. Pell dokonał analizy produktów leczniczych ciechocińskich, mianowicie szlamu i solanki tamtejszej. Analiza przeprowadzona została z powodu, że oba środki wspomniane, znane dotąd ze swych właściwości leczniczych jedynie w granicach Królestwa Polskiego, obecnie znajdują zbyt szeroko w całej Rosyi. W szlamie znaleziono wielką zawartość bromu w postaci 0,054 proc. magnezyanu bromu i znaczną także ilość gipsu. Solanka zasługuje na uwagę z powodu wielkiej zawartości (z górą 1%) chlorku i magnezyanu bromo-jodowego. Z punktu widzenia chemicznego i szlam i solanka muszą być uznane za produkty wyjątkowo bogate w pierwiastki lecznicze a niezmiernie tanie w porównaniu ze środkami o składach podobnych, sprzedawanymi z zagranicy.

* W aptekach wszystkich dla zapobieżenia możliwym pomyłkom, zaprowadzone być mają stałe typy pudełek, flaszek i słoików, osobne dla lekarstw zewnętrznych i wewnętrznych, lekar-

TOM III.

I.

Alia jacta est.

O godzinie siódmej z rana, minister policyi Fouché, wszedł do prezydenta dyrektoryatu Gohiera.

— No! no—zawołał ten ostatni—a tam co nowego panie ministrze, że cię mam przyjemność widzieć tak rano?...

— Czy pan prezydent nie wie jeszcze o dekrete?—zapytał Fouché.

— O jakim dekrete?...

— O dekrete rady najwyższej.

— Kiedy wydany?...

— Dzisiejszej nocy.

— Więc to teraz rada najwyższa zbiera się w nocy?...

— Widocznie uznała to za potrzebne.

— I cóż powiada ów dekret?...

— Przenosi posiedzenia ciała prawodawczego do Saint-Cloud.

Gohier przeczął cios. Zrozumiał co za korzyści przedsiębiorczy geniusz Bonapartego może wyciągnąć z tego przeniesienia.

— A od kiedy to—zapytał—minister policyi, zmienił jest w wysłańca rady najwyższej?...

— Mylisz się obywatelu prezydencie, w tej chwili jestem bardziej własnemu niż kiedy ministrem policyi, bo przychodzi cię powiadomić o czynie, który może mieć bardzo doniosłe następstwa.

Fouché nie był pewien jeszcze, jaki weźmie obrót konspiracyja przygotowana na ulicy Victoire—i chciał sobie na wszelki wypadek zostawić furtkę w Luksemburgu.

Ale Gohier za nadto dobrze wiedział z kim ma do czynienia, aby się otumanić pozwolił.

— Wczoraj, panie ministrze, trzeba mi było powiadomić o tym dekrete a nie dzisiaj, uprzedzając o kilka chwil urzędową wiadomość.

I raczywście w tej chwili woźny otworzył drzwi i uprzedził prezydenta, że przybył kuryer z jakimś doniesieniem.

— Niech wejdzie—powiedział Gohier.

Kuryer podał list prezydentowi. Ten żywo go rozpieczętował i zaczął czytać:

„Obywatelu Prezydencie!

„Rada najwyższa pospiesza Cię zawiadomić o dekrete przeniesienia ciała prawodawczego do Saint-Cloud.

„Dekret zostanie ci bezzwłocznie za-

komunikowany, ale względy ostrożności wymagają szczegółów, jakimi się w tej chwili zajmujemy.

„Zapraszamy cię abyś przybył do rady, gdzie zastaniesz i Sieyësa i Ducosa. Dołączamy pozdrowienie braterskie

„Barillon“

„Fargues“

„Cornet.“

— Dobrze — odezwał się Gohier odprawiając gestem kuryera.

A gdy ten wyszedł, zwrócił się do Fouchégo i rzekł:

— Spisek uknuty doskonale, powiadają mi o dekrete, ale mi go nie przysyłają. Pan na szczęście wiesz zapewne co się w nim znajduje.

— Nic a nic nie wiem — odparł Fouché.

— Jakto, minister policyi nic nie wie, że się odbyło posiedzenie rady najwyższej?...

— O posiedzeniu wiedziałem, ale nie mogłem być na niem obecnym.

— A nie potrafiłeś pan znaleźć ani jednego w pośród sekretarzy swoich stenografa, któryby mógł skopiować posiedzenie, akoro odbije się ono prawdopodobnie na losach Francyi?.. O! obywatelu Fouché, bardzo jesteś niezręcznym, albo bardzo zręcznym ministrem policyi.

— Czy masz mi co do rozkazania obywatelu prezydencie? — zapytał Fouché.

— Nie obywatelu ministrze. Jeżeli dyrektoryat uzna za potrzebne wydanie jakich rozkazów, to je poleci ludziom, któregoż aza za godnych zaufania. Pan możesz powrócić do tych, którzy cię tu przysłali.

Fouché wyszedł. Gohier zadzwonił. Woźny ukazał się w tej chwili.

— Przejdź do Barrasa, Sieyësa, Ducosa i do Moulina—i proś aby natychmiast do mnie przybyli — a przedtem wstąp do pani Gohier i powiedz, że na nią czekam i proszę o przyniesienie listu pani Bonaparte, zapraszającego nas na śniadanie.

W pięć minut później przybyła małżonka prezydenta z listem w rękę i zupełnie już ubrana, bo śniadanie oznaczono na ósmą—a było już po wpół do ósmej i potrzeba było przynajmniej dwudziestu minut na dostanie się z Luksemburga na ulicę Victoire.

— Oto list—rzekła pani Gohier, prosząc nas na godzinę ósmą.

— Tak — odrzekł Gohier, nie idzie mi jednak o godzinę lecz o datę.

Wziął list z rąk żony i przeczytał takowy.

stwa zaś w skład których wchodzi środki trujące, mają posiadać widoczny zewnętrzny znak dla odróżnienia ich od lekarstw innych.

* Cukrownie w Królestwie Polskiem wyprodukowały r. z. 22,000,000 pudów cukru.

* W Akademii medycznej w Petersburgu kształci się 343 studentów.

* Obrazy Żmurki eksponowane obecnie w Petersburgu, zostaną za dni dziesięć przewiezione do Moskwy i wystawione na widok publiczny w tamtejszem Towarzystwie zachęty sztuk pięknych.

* Dla zbadania przyczyn złe wpływających na handel zbożowy ruski i wynalezienie sposobów mogących zapobiedz złemu, projektowanym jest zjazd do Petersburga na narady — kupców zbożowych.

* Termin nadsyłania okazów na wystawę fotograficzną w Petersburgu, oznaczonym został na czas od 10 do 23 marca starego stylu.

* Słowiańskie Towarzystwo dobroczynności w Petersburgu wyznaczyło na r. b. kwotę rs. 8,600 na pomoce literackie w krajach słowiańskich, na utrzymanie stypendystów słowian i zapomogi dla Słowian przyjezdnych.

* Do Petersburga jeździł w tych czasach jeden z Polaków techników, w interesie budowy kolei syberyjskiej, przez kapitalistów francuskich.

* Konkurs. Redakcja petersburskiego tygodnika „Nuwelist“ poświęconego sprawom muzycznym, nadesłała nam zawiadomienie o wyznaczonym przez się konkursie na napisanie walców na fortepian, według form zwykłych, zachowywanych przez Lannera, Straussa i innych twórców walców.

Nagroda pierwsza wynosi rs. sto, druga rs. 50.

Termin nadsyłania prac, upływa z dniem 3 (15) sierpnia r. b.

* Z muzyki. Koncert wczorajszy na rzecz budowy własnego gmachu Towarzystwa muzycznego, ścigał, jak było do przewidzenia, nader liczną publiczność do sal redutowych.

Po za tym celem, który sam już stanowił dostateczną siłę przyciągającą — dobrowolny program zabawy odzna-

czał się tem jeszcze, że brał w nim udział znakomity pianista wirtuoz — i kompozytor wysoce utalentowany p. Maurycy Morzkowski, pochodzący z rodziny polskiej, ale urodzony i wychowany w Niemczech i znany u nas nie wiele.

Gra Morzkowskiego, który oprócz kilku utworów drobnych, wykonał introdukcję i trzy części muzyki baletowej do opery „Boabdil“ — gra odznaczająca się szczególnym wdziękiem, nieporównaną brawurą, ogniem i temperamentem, oczarowała słuchaczy.

Morzkowski przyjechał na ten koncert umyślnie z Wrocławia — przyjmowany był owacyjnie, oklaskiwany zapamiętało, wywoływany bez końca.

Świetnie też przyjmowany był naturalnie mistrz skrzypiec Barcewicz, który po swojemu, precyzyjnie odegrał baladę na skrzypce, oklaskiwani też byli hucznie: pani Dowiakowska, która dzielnie odśpiewała wielką arję z Oberrona i Schloetzer za odegranego walcu i gondolierę.

* P. Majewski Erazm przystępuje do druku I ego zeszytu swego słownika zoologicznego — botanicznego.

* Do delegacji. Młodzi ludzie, liczący rok życia 20-ty, a zamieszkali w obrębie cyркуła powiatowego (5/6), wzywani są obecnie do delegacji wojewódzkiej.

* Odnowienie dekoracji używanych przy obchodzie Grobów Zbawiciela w tygodniu Wielkim, rozpoczęło się od paru dni w sześciu miejscowych świątyniach parafialnych. Trudnią się tem malarze-dekoratorzy w liczbie kilkunastu.

* A la Boulanger!.. W paru miejscowych zakładach felczerskich, wprowadzone zostało od niedawna strzyżenie bród męskich a la Boulanger!.. Od tego czasu na Warszawie zauważyć można mnóstwo mężczyzn podobnych do Boulanger'a z... brody naturalnie.

* Teatrzyk na Czystem. Po krótkiej przerwie spowodowanej zmianą nowego kierownika, teatrzyk podmiejski utworzył swoje podwoje pod dyktando p. Wojciechowskiego. Przedstawienie niedzielne ułało się pomyślnie. Na jutro afisz zapowiada „Werbelt domowy“, „Złoty cieciec“ komedję Dobrzańskiego i „Ciotka na wydaniu.“ W poniedziałek

zaś: „U ciotuni“, „Bezpowny czas“ (walc), i „Sprawa o calus“ operetka.

* Kontrola nad optykami. Liczba tak zwanych optyków, trudniących się głównie sprzedażą okularów i innych narzędzi chirurgicznych — wzrastająca coraz więcej, musiała zwrócić nareszcie uwagę władzy, która obecnie w całem Państwie zbiera wiadomości o kwalifikacjach jakie mają panowie optycy, wśród których znajdują się dawni kantorowicze wekslarze lub podupałi rozmaici handlarze porcelany, węgla i t. p. Tytuł optyka i pozwolenie na sprzedaż powyżej wymienionych przedmiotów, nadawane być mają tylko na mocy specjalnych upoważnień, wydawanych po złożeniu bardzo ścisłego egzaminu z fizyki i mechaniki. Ze względu na dobro publiczne należy przyznać zupełną słuszność temu rozporządzeniu, które oby w jak najkrótszym czasie weszło w wykonanie.

* Z powodu poranku dramatycznego p. Niewiarowskiej — w dniu 24 b. m. w niedzielę, druga prelekcja dra Juliana Ochrowicza. „O różnych stanach hypnotycznych“ odbędzie się w poniedziałek 25 o 6 ej w wieczór.

* Przegląd dorożek odbędzie się w pierwszych dniach przyszłego miesiąca. Dorożki w złym stanie będą usunięte i kursowanie ich zostanie wzbronione.

* Zawczasie. W „Promenadzie“ za rogatkami Belwiderskimi, usadowiła się jakaś orkiestra przybyła z Lipska. Atysze zapowiadają „koncert wielki“ już na dzień jutrzejszy. Chyba jedynie słuchaczami w porze obecnej będą wrony, masami w okolicy belwiderskiej krążące.

* Z posiedzenia. Wczoraj pod przewodnictwem prezesa barona Bruiningga, Zarząd towarzystwa opieki nad zwierzętami odbył zwykłe miesięczne posiedzenie.

Obok załatwienia różnych interesów bieżących, przyjęto do wiadomości decyzję p. General-Gubernatora, zezwalającą na ostateczne zniesienie kagańców, skutkiem czego zarząd postanowił udanie się do p. Ober-Policmajstra — o przyspieszenie wprowadzenia o wykonanie nowych przepisów.

Do ambulatoryum w lutym przyprowadzono różnych zwierząt sztuk 31, w tej liczbie koni 13.

W końcu przystąpiono do balotowania, a po odrzuceniu jednego kandydata — przyjęto do Towarzystwa pp.: Bazylego Bobrowskiego, pułkownika gwardyi; Andrzeja Wilberta, zarządzającego kantorem Nadjeżdża; Feliksa Dobrowskiego, kupca z Warszawy; Rafała Chmurkiewicza i Karola Szwartza, obywateli z Garwolińskiego; Bolesława Maćkiewicza, obywatela w Suwałk; Leopolda Engemana piwowara z Kielc i Alberta Krasnodębskiego, kupca z Warszawy.

* Kolej teatralne otrzymały rozporządzenie, ażeby przy przyjmowaniu transportu gałganów — żądały od wysyłających — przedstawienia świadectw komisji sanitarnej iż odpadki podległy dezynfekcyi.

* Zarząd stadniny rządowej w Janowie urządził pięć stacyj rozplodowych: w Podgórzu i w Lesicach w powiecie Płockim, w Ugoszczu w powiecie Rypińskim, w Smardzewie w pow. Płońskim i w Mostowie w pow. Mławskim.

* Obrazy przeznaczone na wystawę paryską, wysłane zostaną nad Sekwanę d. 26 b. m.

* Cukier zdrożał wczoraj jeszcze o grosz na funcie. W sprzedaży cząstkowej funt kosztuje obecnie 14 1/2 kop.

* Z Wisły. Robotnicy pracujący przy starciu młocin w celu wyrąbywania lodu, ukończyli już swą czynność.

Dwie maszyny parowe z czwartego oddziału straży ogniowej, pracują w dalszym ciągu, wyprowadzając wodę z pobliskiego kanału do Wisły.

Rozsądzanie lodu za pomocą próchu, jak na teraz, zostało zaniechane. Powinno być w wielu miejscowościach Wisły jeziora, kałuż przypuszczać, że niebezpieczeństwo powodzi minęło i że Wisła spłynie powoli, nie czyniąc szkód.

* Waga średnia człowieka wysokiego wynosi prawie 5 pudów, waga średnia kości ludzkich 17 funtów; ogólna liczba kości 240 sztuk. Szkielet krótszy jest o cal od człowieka żywego. Waga średnia mózgu mężczyzny wynosi około 3 funtów, kobiety 2 1/2 funta. Człowiek oddycha w przeciągu jednej minuty 20 razy, czyli w ciągu jednej godziny 1,200 razy; w przeciągu doby wydycha ze siebie 10,666 stóp kubicznych powietrza zepsutego i wdycha 10,637 stóp

— No cóż mój przyjacielu, czy jedziemy, zapytała pani Gohier.

— Ty jedź... ale ja nie mogę. Zaszedł wypadek, w którym generał Bonaparte bierze zapewne czynny udział i który mnie i moich kolegów zatrzymuje w Luksemburgu.

— Czy to ważny jaki wypadek?

— Tak się zdaje.

— O! to ja w takim razie zostaję przy tobie.

— Niel nie możesz mi być w niczem użyteczną. Jedź owszem do pani Bonaparte. Być może, że się myślę, jeżeli jednak wydarzyłoby się coś nadzwyczajnego, coś takiego, co by cię zaniepokoiło, to daj mi znać jakimkolwiek sposobem. — Dorozumiem się o co chodzi z jednego słowa.

— Dobrze mój przyjacielu... jadę w nadziei, że mogę ci być użyteczną.

— Jedź moje dziecko.

W tej chwili powrócił woźny.

— Generał Moulin, już idzie, rzekł, obywatel Barras jest w kąpielu i także stawi się niezwłocznie. Obywatele Sieyès i Ducos wyszli o piątej zrana i niepowrócili dotąd.

— Oto dwaj zdraycy! mruknął Gohier. Co do Barrasa, ten był tylko oszukan.

Ucałował żonę i powiedział.

— Jedź — rzekł, jedź jak najprędzej.

Odwróciwszy się pani Gohier znalazła się twarz w twarz z generałem Moulin, który jako człowiek charakteru żywego, zdawał się być rozwieszczonym.

— Przepraszam obywatelko, zawołał i wpadł do gabinetu Gohiera.

— A to co się dzieje prezydencie?

— Nie wiem dobrze, ale się domyślam.

— Ciało prawodawcze zostaje przeniesione do Saint Cloud; wykonanie dekretu polecono Bonapartemu, siła zbrojna oddana pod jego rozkazy.

— A więc sztydło wyszło z worka, rzekł Gohier. Musimy się przygotować do walki.

— Czyś słyszał obywatelu prezydencie, że Sieyès i Rogier-Ducosa nie ma w pałacu?

— Z pewnością są w Tuilleries! Barras w kąpielu, lemy więc do Barrasa. Dyrektoryat nie może wydawać postanowień, kiedy jest w mniejszości, jest nas trzech, walczmy zatem!

— Wezwijmy więc Barrasa, aby się z nami połączył zaraz, skoro tylko wyjdzie z kąpeli.

— Udamy się do niego natychmiast.

Jakoż obaj dyrektorowie wyszli i pospiesznie podążyli do mieszkania kolegi.

Zastali go rzeczywiście w kąpielu i kazali się doń poprowadzić.

— Czy wiesz?... spytali jednocześnie.

— Nie wiem o niczem zgoła!

Opowiedzieli mu czego się dowiedzieli.

— No! zawołał Barras, to już wszystko zrozumiałem teraz.

— Jakto?...

— Zrozumiałem dla czego nie stawiał się wczoraj wieczorem...

— Kto?...

— Pan Bonaparte naturalnie.

— Jakto?... więc czekałeś nań wczoraj wieczorem?...

— Zawiadomił mnie przez jednego ze swych adjutantów, że będzie u mnie pomiędzy jedenastą a dwunastą.

— Ale nie był?...

— Nie; przysłał natomiast w powozie swoim Bourienne i kazał mi powiedzieć, że nadzwyczajny ból głowy zmusił go położyć się do łóżka, ale że dzisiaj stawi się o siódmej rano.

Dyrektorzy spojrzeli po sobie.

— Tak... to jasne! powiedzieli.

— Posłałem — ciągnął Barras na zwiady sekretarza swojego Bellota, chłopaka niezmiernie inteligentnego i niezmiernie sprytnego.

Zadzwoił i wszedł służący.

— Skoro tylko obywatel Bellot powróci, rzekł Barras, poprosisz go zaraz do mnie.

Właśnie wysiada z powozu na podwórzu pałacowym, odpowiedział sługa.

— Niech przychodzi! niech przychodzi natychmiast.

— No i cóż? zapytali na raz trzech dyrektorowie.

— A no generał Bonaparte, w galowym uniformie, w otoczeniu generałów Bernonville, Macdonald i Moreau, idą na Tuilleries, gdzie oczekuje na nich dziesięć tysięcy ludzi.

— Moreau!... Moreau!... on także z nimi?... wykrzyknął Gohier.

— Po prawej stronie Bonapartego.

— Mówiłem wam, dowodziłem wam zawsze — wykrzyknął Moulin, że ten Moreau, to brudas najwierutniejszy.

— Czy jesteś zdania, ażeby nie ustępować? zapytał Gohier Barrasa.

— Stanowczo odparł Barras.

— A więc ubieraj się i przychodź na salę posiedzeń.

— Za dziesięć minut stawię się niezawodnie.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

czystego, co odpowiada 125 calom kubicznym powietrza atmosferycznego. Puls dziecka uderza średnio 120 razy na minutę, u człowieka dojrzałego 80, a u 60-letniego 60 razy. U kobiet puls uderza prędzej niż u mężczyzn. Waga krwi wynosi 30 funtów. Serce uderza 75 razy na minutę i w ciągu jednego oddechu czyni cztery uderzenia. Przez serce przechodzi w przeciągu jednej godziny przeszło 800 funtów krwi. Płuca składają się ze 174 milionów komóreczek, które zdolne pokryć objętość 30 razy większą niż ciało człowieka.

Zimna dziś rano o 7-ej stopni 4, wczoraj w południe ciepła stopni 3.

Kradzież. Z mieszkania Hersza Dzielnutowskiego przy ulicy Przejazd pod nr. 13, skradziono ubranie męskie, parę lichtarzy srebrnych i różne drobne przedmioty, wartości przeszło 200 rs.

Podrzucenie. Na placu Wareckim, około gmachu pocztowego, znaleziono 7-miesięcznego chłopczyka, ubranego w kaftanik i chustkę wełnianą. Odesłano go do szpitala Dzieciątka Jezus.

Zbrodnicze podrzucenie. Mieszkanka Rudy—Brotniewska, znalazła onegdaj w noccy za rogatkami marymonckimi porzuconego na śniegu dwuletniego chłopczyka.

Biedactwo nędznie okryte było blizkie zmarznięcia i dawało słabe znaki życia.

Ze śledztwa, które niezwłocznie przeprowadzono, okazało się, iż chłopczyk został porzucony przez Wiktorję Morawską, zamieszkałą w Warszawie przy bracie pod nr. 77 przy ulicy Pawiej. Niecna matka biła okrutnie maleństwo, o czym świadczą ślady na ciele chłopczyka. M. zbiegła i jest poszukiwana.

Krwawe zajście. Andrzej Sokulski, stróż domu pod nr. 28 przy ulicy Smoczej, wszczął wczoraj kłótnię, a następnie bójkę z Franciszkiem Kowalskim, którego zranił w głowę, tak że stracił tenże przytomność.

Po udzieleniu doraźnej pomocy, Kowalskiego odwieziono do domu pod nr. 39 przy ulicy Dzikiej.

Wypadek w fabryce. Robotnik fabryki wyrobów żelaznych Bormana i Szwedego, przy ulicy Srebrnej pod Nr. 16, Wieszorek, niosąc wczoraj rano kawał żelaza, upuścił go na nogi robotnika Macieja Tomaszewskiego, który uległ złamaniu nogi. Tomaszewskiego, po udzieleniu pomocy, odwieziono do szpitala.

Zaczadzenie. Nocą wczorajszej na Czystem zagorzały: Bronisława Misińska i córka jej 14-letnia dziewczyna.

Obie kobiety zostały do zmyśłów przywrócone, lecz Karolinie Misińskiej, córce, zagraża poważne niebezpieczeństwo, rozwinęła się bowiem choroba mózgowia.

* Suwałki. (List „Dziennika Dla Wszystkich“).

Nie dobrze się u nas dzieje! Młodzież płci męskiej poczynając od lat 10, pali namiętnie papierosy, odurza się narkotykiem do tego stopnia, że traci na zdolnościach umysłowych, wyściecha zdrowie, bawi się nieprzyzwoitościami rozrywkami i marnuje w straszny sposób zdrowie.

Młódź płci żeńskiej także wiele bardzo wymagałaby poprawy pod względem moralniejszego niż obecnie wychowywania domowego. Dzisiaj dziewczątka od lat 10-ciu życia, poczynając stracić się wytwornie, a od lat 14-tu romansować, nie przykładając się bynajmniej do oszczędności i pracy, ani do pozowania gospodarstwa domowego, chyba z małymi nadzwyczaj wyjątkami. Ciężko tu winni są rodzice, niemający czasu poświęcać się sprawom wychowania i dozoru dzieci, bo wszystkie prawie wieczory... wint i inne gry karciane zapelniają. I mę-

czyźni nasi i nasze panie oddają się tu namiętnie temu zgubnemu nałogowi, bez względu, że siedzą w długach po uszy i często za komorne wypłacić się nie są w stanie.

W ciągu całego roku, ledwo się jedno skojarzyło małżeństwo z inteligentniejszej sfery w Suwałkach — bo trudne warunki z jednej — a nadmierne wymagania z drugiej strony, powstrzymują młodzież od matrymonialnych zapędów; żydzi faktorzy po wszystkich hotelach i zajazdach tak w Suwałkach jak i miastach powiatowych, szerzą nierząd w sposób zastraszający, narzucając się ze swymi usługami nawet smarkaczom.

Jeden z takich faktorów w Suwałkach, tak zwany ogólnie Dawidek z hotelu rzymskiego, zrobił grube na tym nieczemnym procederze pieniądze.

W ogóle nie mamy się tu z czem pochwalić, bo tak w inteligencji, jak i w ludzie wiejskim naszej gubernii, moralność bardzo upadła.

Zbrodnie wszelakiego rodzaju są na porządku dziennym, spekulacje pogorzewowe, szczególnie między żydostwem, tak się zagęściły, że od lat wielu, zmuszeni jesteśmy płacić 50% od normalnej składki ogniowej, żeby pokryć zwiększające się co rok rozchody na wynagrodzenia pogorzewowe, kiedy dawniej — daleko mniej płacąc składek, formowały się milionowe oszczędności! — Główną przyczyną tego rozpaczliwego położenia, jest to, że według nowej ustawy ubezpieczeń z r. 1870, niema obowiązku odbudowy zgorzałych zabudowań, — a więc żydzi spaliwszy swe zabudowania i odebrawszy za nie przypadające wynagrodzenie, wynoszą się... do Ameryki.

Wiele bardzo jeszcze ujemnych objawów w naszym życiu społecznym dałoby się wykazać, ale przewidując, że to będzie głos wołającego na puszczy, dam lepiej temu pokój.

Niepamiętnie srogą mamy w tym roku zimą, pomijając stałe mrozy od 10 do 18 stopni, nie ma tego dnia prawie, żeby śnieg nie padał i to najczęściej z okropnymi zawiejami; drogi są nie do przebycia, wyboje straszne, na szosach porobiły się wały śnieżne, sięgające połowy słupów telegraficznych, a koby chciał odbyć podróż szosą z Suwałk do Kowna, o mil 16 oddalonego, potrzebowałby na to, *minimum* tydzień czasu i kto wie jeszcze, czy nie naraziłby się na złamanie karku. Jeżeli raptowna odwilż nastanie, rzadko który most i młyn wodny, bez uszkodzenia da się utrzymać.

Z dodatnich stron życia naszego, chyba to zanotować wypada, że egzystuje w Suwałkach orkiestra amatorska pod dyktando włocha p. Nowalsetiego, który już nieźle po polsku mówić się nauczył. — Orkiestra ta grywa co sobotę w sali miejscowego klubu, gdzie się zgromadza dość liczna publiczność. Abonament miesięczny wynosi rubla od osoby, nieabonujący, płacą za wejście każdorazowe na wieczorek muzyczny po kop. 30. — Orkiestra wcale nieźle robi postępy. — Nie kiedy też amatorowie i amatorki popisują się z solowemi występami na skrzypcach i fortepianie — a nawet ze śpiewami.

Drugim dodatnim objawem, jest straż ogniowa ochotnicza, która się składa ze stu kilkudziesięciu członków czynnych, jest umundurowana, posiada dobre narzędzia ogniowe i oddaje miastu niemałe usługi w czasie pożarów. Naczelnikami tej straży są dwaj miejscowi lekarze pp. L. i N.

* Kałuszyn, pow. Nowomiński, gub. Warszawska. (List „Dziennika Dla Wszystkich“).

Miasteczko nasze liczy przeszło 9,000

mieszkańców, z których zaledwie 1/4, część przypada na chrześcijan, reszta zaś żydzi, trudniący się wyłącznie handlem i faktorstwem. Niewiele w kraju grodów podobnych!... Domy przeważnie drewniane, parterowe i piętrowe, z okiennicami na piętrze; ulice błotne, bez latarni, a natomiast na rogach poustawiane heryfy w kształcie szubienic z wiszącymi latarniami, zbudowane na znak przewagi i panowania tu „wybranego ludu Izraela”. Domy zbudowane w ciasnych szeregach, z przejściami między budynkami, jak gdyby umyślnie urządzone na to, aby mylić ślady policyi w razie pogoni. Podwórza, bez ogrodzeń i wrót — przedstawiają coś na kształt śmietników i gnojowisk. W każdej porze dnia widzieć można rojące się po ulicach tłumy żydostwa, wiecznie dokądś spieszące z obliczami poważnymi, to znów wesołymi, względnie do znaczenia chwili. Korzystając z tego, że Kałuszyn, ta miniaturowa ziemia obiecana znajduje się na uboczu, brodaci synowie Izraela uważają się w całej pełni za panów placu. Do czego bo nie są zdolni tutejsi żydkowie! Jakież rozmaite geszefta przeprowadzają oni! Na poczekaniu dostarczyć mogą i prochu, i szwarcowanych wyrobów tabaczkowych, i materij, i galanterij, według życzenia, nadając towarom firmy: „Paris”, „London” etc. Do 400 sklepów i kramów, przeszło 100 szynków, z których zaledwie 1/4 część opłaca patenty. — Niedawno, dzięki energii naczelnika straży ziemskiej powiatowej, aresztowano i oddano w ręce sprawiedliwości, znaczną część bandy sławetnego Kelmiana Oficynera, wraz z 8-miu jego towarzyszymi, którzy w biały dzień napadali na mieszkańców nawet we własnych ich lokalach, groźbami i biciem nawet — wymuszali okupy — a wywierali terroryzm taki, że nikt z poszkodowanych nie śmiał przez długi czas udać się o pomoc do policyi — w obawie gorszych następstw. — I władze też miejscowe policyjne, reprezentowane przez magistrat i trzech strażników ziemskich, z wielką ostrożnością i obawą działać musiały przeciwko bandzie Oficynera, bo ta na poczekaniu zdolna była oskarżyć i oskarżenie swe poprzeć „płatnymi” świadkami. — Wyprowadzenie dopiero z cierpliwości miejscowego kahału, wywołało zdemaskowanie przywódcy i jego bandy, z której mniejsza część zbiedz zdołała — godny zaś następca i synek Kelmiana schronił się do Berlina. Podczas rewizyj w mieszkaniu Oficynera, znaleziono mnóstwo kosztowności naturalnie z kradzieży pochodzących.

Kałuszyn posiada: kościół katolicki stary (nowy wspaniały ma wkrótce powstać); magistrat, stację pocztową, szkołę elementarną miejską ogólną, jednoklasową, aptekę, 2-ch lekarzy i kilku felerzerów — żydów. W mieście funkcyjnie przeszło 90 hederów żydowskich (niższe szkoły wyznaniowe) dotąd po dawnemu urządzonych i żadnej kontroli niepodlegających. — Targi odbywają się we wtorki i piątki, ruch handlowy znaczny. Mieszczanie miejscowi zajmują się rolnictwem, rzemiosłami i drobnym przemysłem. Sklepow chrześcijańskich brak, jak również zdolnej akuszerki. Okolicę najbliższą zamieszkuje drobna szlachta zagonowa (gmina Chrośceice) trudniące się rolnictwem i handlem trzodą chlewną, na czem nie źle interesu robi. — Rozwój umysłowy mieszczan i „panów braci” niżej wszelkiej krytyki, pospólstwo zaś żydowskie, skupione około swych cadyków, (jednego niedawno wydano do Galicji), pogrążone w ciemnocie wiekami wyrobionej i bałwochwalczo przejęte zasadami talmudu. — Życia towarzyskiego prawie wcale niema, dla małej liczby osób z

inteligencji — pism prenumerujemy niewiele. — Kałuszyn, odległym jest od stacyi drogi żelaznej Terespolskiej — Mrozy — o 3 wiorsty, od powiatu zaś o wiorst 16 1/2; pod względem jurysdykcji sądowej należy do Nowo-Mińska i w 3/4 częściach zarzuca sąd pokoju wyłącznie swemi sprawami. — Zresztą nie tu nie zasługuje na wzmiankę.

Manswet.

* Radziejów. (List „Dziennika Dla Wszystkich“).

Radziejów wznosi się na kresie wzgórz i powierzchownie wygląda dość okazały; szkoda, że rozczarowanie nastaje z chwilą zbliżania się doń. Domów 127 między którymi tylko parę piętrowych, a jeden pani B. ma pewien wykład symetryczny, reszta bowiem zwykłe domy miejskie i domki wyrobnicze. Natomiast posiadamy piękne dwa starożytne kościoły, jeden Pofranciszkański, drugi Popijarski, obecnie parafialny. Ten ostatni miałby piękny wygląd, gdyby do niego dobudować wieże i oparkanie cementarz, lecz życzenie takie musi pozostać tylko pobożnem, jak na Radziejów, gdzie np. plebanie przez sześć lat stawiano. Oba kościoły w ostatnim czasie zostały pięknie odnowione, ostatni z pewnym gustem i estetyką.

Z osobliwości miejskich wymienię jeszcze ratusz, gdzie obecnie mieści się urząd gminny, bo stopniowo miasto nasze, upadając, zeszło dziś na osadę z samorządem gminnym, czyli wójtownskim. Jednocześnie z przeniesieniem powiatu do Nieszwawy, uległ zniszczeniu z takim nakładem stworzony, piękny ogród saski, położony w środku miasta.

Dalej nasze miasto odznacza się pięknem oświetleniem, którego dostarcza hak do latarni, wbity przed trzema laty w jeden z narożnych domów — a blasku dodaje projekt — ustawienia czterech latarni w rynku. Pomysł to niezbyt szczęśliwy, choćby z tego względu, że błoto, które po ulicach widać teraz codziennie, będzie później widoczne w noey. Mojem zdaniem, lepiej było obniżyć ulicę Piotrkowską, która wyższa jest nad progi domów i zaraża je swą wilgocią, oraz dać bruk porządkowy, który, jak mówią niedyskretni, i tak znajduje się pod półłokciową warstwą śmiecia.

Mieszkaństwo nasze jest przeważnie rolnicze, niektórzy nawet zabiegawie i wzorowo gospodarzą. Po rolnictwie idzie przemysł szewski, który tu przedstawia kilkudziesięciu majstrów i czeladzi. Niestety wykonywają tylko obstarunki i grubszą robotę, biorąc na kredyt materiał od żyda — i to jest główny powód biedy naszych majstrów. Gdyby p. szewcy zrozumieli swoje dobro i wspólnymi siłami założyli bazar!.. Ale na to się nie zgodzą. W każdym razie gdyby tak jeden z nich zamożniejszy założył jaki kramik z potrzebami szewskimi, mógłby na żywotaść z pewnością liczyć. Dziś muszą najtytami końmi jeździć z towarem i — po towar i tak się zdarza, że szewcy szukają jarmarków a ludzie znów szewców. Ale trudna rada, nasz majster nie zna innych obowiązków, jak klepać całodzienne młotkiem po pociągł.

Dla tego rozpisalem się tak wiele o tym cechu, bo to najczynniejszy żywioł jest naszego miasta, on stwarza i wywraca gabinety, no, rozumie się nie europejskie, lecz różnych bractw.

Pocztą dochodzi do nas trzy razy w tygodnie, przywołając sporo listów i znaczną liczbę dzienników i tygodników literackich wszystkich odcieni, abonowanych przeważnie przez okolicznych obywateli. Mamy tu także kancelaryę notariusza, sąd gminny i szkołę elementarną, obsługiwana przez p. P., młodzieńca świeżych sił i energii.

Wypada tu jeszcze nadmienić o sklepie kolonialnym i spożywczym, przez p.

K. założonym, który dzięki sympatii konsumentów i zabiegliwości młodego K. rozwinął się należycie.

Janek z Czołowa.

* Ilejka. (*List „Dziennika Dla Wszystkich“*).

Do stycznia r. b. mieliśmy zimę lekką t. j. bez mrozu i śniegu, natomiast styczeń i luty obfitował w śnieg, ale że nie było silnych wiatrów, więc tor kolejowy można było z łatwością oczyszczać i nie nie stawało na przeszkodzie prawowidłowemu ruchowi pociągów.

D. 1 marca od godz. 3-ej po południu przy nie wielkim wietrze południowo-zachodnim, padać zaczął śnieg—a do godz. 12-ej w nocy szyny zostały nim zasypane na 1 i pół stopy. Powstała silna zawieja tak, że pociąg pocztowy nr. 3, wyszedłszy z Libawy 2-go marca o godz. 10 min. 10, przybył do Wilna zaledwie 5 marca z rana po godzinie 4-ej. Również 3 i 4 marca nie przyszły pociągi pocztowe z Wilna do Libawy. Tak samo był zatamowany ruch skutkiem zawiei na linii od Radziwiłszek do Kałkan, ponieważ od 4 do 6 marca nie kursował na tej linii żaden pociąg. Na kolei Mitawskiej od 3 do 5 marca wieczorem, przerwana była wszelka komunikacja pociągowa. Od początku istnienia kolei Libawskiej nie było podobnych zasp śnieżnych. Zarząd kolejowy wydaje ogromne sumy na oczyszczenie linii ze śniegu. Nad przywróceniem ruchu pracowało dniem i nocą kilka tysięcy ludzi, pobierając w dzień od 60 kop. do rs. 1, a za noc od rs. 1 kop. 50 do rs. 2-ch. Dzisiaj 7 marca nawet ruch pociągów towarowych odbywa się prawidłowo.

Z różnych stron.

× „Teściowa“. Serdecznie ubawiła się publiczność paryzka w piątek w teatrze „Gymnase“. Dawano tam premierę niezwykłą, a była nią nowa 3-aktowa komedia Wiktoryna Sardou p. t. „Belle maman“. „Teściowa“—nienawistny to wyraz u wszystkich humorystów i komedyopisarzy niemieckich, u których „Schwiegermutter“ znaczy tyle, co np. u naszych poczciwych kmiotków: „zła“, inaczej jednak przedstawia się nam ona w komedii Sardou. Pani Noirel—tak się ona bowiem nazywa—to kobieta poczciwa „z duszą i kośćmi“, dobra, wesoła, córkę swą i zięcia kocha szczerze (co prawda, tego ostatniego nie miała jeszcze czasu zniewidzieć), pragnieniem jej jest uszczęśliwić ich oboje—ale też i sama pragnie jeszcze szczęścia niepodzielnego dla siebie. Jest już wdową, ale młoda i piękna, ma nawet wielbiciela, dawnego przyjaciela domu, któremu radaby oddać rękę—bo z sercem dawno już to uczyniła, coż, kiedy temu tak miłemu zamiarowi staje na drodze przeszkoda bardzo ważna. Wielbiciel posiada niewiele, ona zaś rozporządza wprawdzie majątkiem sięgającym dwu milionów fr., ale używać go pozwolił jej mąż w testamencie tylko do czasu. Terminem tym jest jej powtórne zamężcie, któreby znaczyło tyle, co zapis majątku na rzecz córki. Szczęście małżeńskie jest jej pragnieniem, ale pani Noirel przywiązana jest także do przyjemności, jakich używa posiadanie znacznego majątku.

Jak więc to pogodzić?

Pani Noirel znajduje sposób na to. Wydawszy córkę za mąż, stara się być dla zięcia prawdziwą belle-maman i wyjeżdża do Trouville. Tam może używać rozkozy życia bez przeszkody, nie dojrzy jej bowiem ani argumenty oko znajomych z Paryża, ani dzieci, któreby mogły czynić jej wymówki.

Bawi się więc tam wybornie, „używa“ w całej pełni, a kiedy odebrała telegram zawiadamiający ją, że dzieci wracają już z podróży poślubnej do domu i ona spieszy do Paryża, by usłać im gniazdko.

Usłała je też w samej rzeczy, ale odpo-

wiednio do swego usposobienia. Zięć widzi to w zmianie urzędzenia swej pracowni. Dawny kawalerski nieład w niej należy już do historii, w zamian za to spotrząga eleganckie biurko, gustowną szafkę do książek, na ścianach obrazy, przedstawiające sceny z życia wesołego, na framugach figurki... bez sukien. Zastanawia to bardzo młodego adwokata, ale zarazem i smuci, pragnąłby bowiem posiadać teściowej nieco poważniejszą. Kokieterijne urządzenie jego pracowni wydaje niezbyt pochlebne świadectwo o upodobaniach teściowej.

Jak grom więc z pogodnego nieba spada na niego doniesienie usłużnych przyjaciół, zawiadamiających go o ploteczkach, krążących w Trouville o pani Noirel. Rozszerza je jakiś wzgardzony przez nią wielbiciel; adwokat, rozumując więc, że niesława matki spada także i na córkę, wyzywa o szczerze na pojedynek i karze go zadaniem mu rany.

Wypadek ten wywołał burzę w domu. Młoda żona, nie wiedząc, co było powodem pojedynku, podejrzewa, iż męża skłoniły do niego dawne przygody miłosne, wyprawia mu więc scenę zazdrości i obrażonej dumy, unika go, mówić z nim nie chce.

Teściowa rozwija tu całą swoją energię w godzeniu małżonków—napróżno. Zjednywa tem sobie wdzięczność zięcia, który nabiera coraz więcej przekonania, że pani Noirel jest istotnie wyborną i rzadką teściową i może właśnie dlatego nie chce wyznać przed żoną całej prawdy, obawiając się poniżać matki w oczach córki.

Do rozwiązania intrygi przyczyniają się znów usłużne przyjaciółki, od których córka dowiaduje się o powodzie pojedynku, ale zarazem i o tem, że na honor matki rzuceno plamę zupełnie niezasłużenie. Przebacza więc mężowi, a raczej sama prosi go o przebaczenie za grymasy i godzi się na ofiarę. Ma nią być zrzeczenie się dwu milionów, któreby spadły na nią w dzień powrotnego ślubu matki i oświadcza tej ostatniej, że może poczekać na nie... nie domawiając naturalnie, że od chwili śmierci matki.

Pragnieniem pani Noirel nie stoi więc już nic na przeszkodzie, postanawia zatem używać nadal rozkoszy świata w całej pełni obok dawnego wielbiciela, jako męża.

Zasłona spada a publiczność klaszcze i woła autora, który zgotował jej kilka godzin wesołej zabawy i zmuszał ją do ustawicznego śmiechu.

Nowa komedia Sardou ma też za cel tylko zabawienie widzów, pozbawioną jest bowiem wszelkiej tendencji. Przed oczyma widzów rozsuwa się w niej cały szereg nader zrzęcznie obmyślanych a wesołych scen, dowodzących, że Sardou jest zawsze mistrzem. Cała też krytyka francuska przyznała, że „Belle maman“ godną jest stanąć w rzędzie najlepszych komedij tego autora.

× Statystyka pary. Według sprawozdania paryzkiego Towarzystwa inżynierów, suma siły zużytej przez wszystkie maszyny całego świata równa się sile 46 milionów koni. Siła ta jest równa pracy miliarda ludzi, t. j. mniej więcej ludności całego świata.

NEKROLOGIA.

† S. p. Maniusia Luedtke, córeczka Emila i Maryi z Saltmanów, powiększyła grono aniolków, przeżywszy lat cztery. Wyprowadzenie zwłok nastąpi dnia 23-go marca r. b., to jest dziś w sobotę, o godzinie 3-ej i pół po południu z domu przy ulicy Leszno nr. 44.

Z prasy ruskiej.

* W Gazecie „Swiet“ czytamy: Bukarescka „Independence Roumaine“ wydrukowała artykuł „Izolowanie Niemiec“, na który należy zwrócić uwagę.

Według autora wspomnianego artykułu, nie tak dawno, a mianowicie w czasie, gdy cesarz Wilhelm podróżował do różnych dworów europejskich, Niemcy, jak się zdawało, stanęły na szczycie potęgi swojej. Przyjmowany z zapalem w Wiedniu i w Rzymie, młody monarcha cesarstwa niemieckiego, powrócił do swej stolicy przekonany tak jak wszyscy, że związek środkowoeuropejski, wytworzony przez księcia Bismarcka, pozostanie związkiem niezachwianym, że potrafi oprzeć się najsilniejszym z zewnątrz zaporom. Tymczasem—w kilka zaledwie miesięcy po tych odwiedzinach, dał się zauważyć wszędzie najzupełniejszy i najzupełniej nieprzewidywany zwrot usposobień. O ile w początkach 1889 r. wszyscy byli stanowczo przekonani, że potężna „liga pokoju“ zabezpiecza pokój Europy, o tyle obecnie widać wszędzie duże bardzo podniecenie, dużą niechęć i zawziętą przeciwko Niemcom agitację. Ludy ocknęły się na raz jeden i oświadczały stanowczo, że nie chcą chodzić dalej w twardem jarzmie przewagi niemieckiej; przyczem oburzają się zatrważająco na ciągły wzrost ciężarów podatkowych, jakimi okłada ich polityka krwi i żelaza. Ruch przenika z dołu do góry i bardzo niedaleką jest chwila, gdy wszystkie rządy zmuszone będą wziąć pod uwagę to znamie chwili. Krwawe zajęcia na ulicach Paryżu, to najcharakterystyczniejszy objaw usposobienia Austro-Węgier względem Niemiec.

Cokolwiek podoba się twierdzić prasie oddanej pp. Kalnoky'emu i Tiszy, dzisiejsza polityka austriacka doczekała się zawziętego oporu. Wszystko wyższe duchowieństwo katolickie węgierskie—cała arystokracja węgierska, całe stronnictwo narodowe madziarskie i sam nawet Juliusz Andrassy, jeden z twórców przymierza austro-niemieckiego, nie chcą trzymać się dłużej tej polityki fatalnej, tej polityki, która czyniła z Węgier narzędzie Berlina. Podobny zwrot w umysłach, zwrot nie mniej potężny a nie mniej charakterystyczny, widzimy nad brzegami Tybru i Arno. Ci sami ludzie, którzy przed pół rokiem witali w Wilhelmie II, zwiastuna przyszłej potęgi Włoch i którzy ulegając wrażeniu chwili, zatwierdzali bez zająknięcia miliony na uzbrojenia żądane, ci sami przerażeni widmem groźnego przesilenia ekonomicznego, podkopującego cały dobrobyt Włoch, cofają się obecnie zupełnie.

Crispi tak niedawno ubóstwiany przez wszystkich swoich, napotyka naraz na nieprzepartą opozycję w tej samej izbie, która mu z taką bezwzględną ustępowała ufałością. W Anglii, błąd popełniony przez ministerium Salisbury'ego, podtrzymujące politykę kolonialną niemiecką, wywołuje protest powszechny—a kredyty, które wkrótce żądane będą na cele wojskowe, obetrą gabinet z resztek popularności i utworzą drogę Gladstonowi, znanemu przeciwnikowi hegemonii niemieckiej.

Nareszcie, co się tyczy państw bałkańskich, to i tutaj, według zapewnień gazet rumuńskiej, powaga „potrójnego przymierza“ runęła ostatecznie i bezpowrotnie. Ludy półwyspu Bałkańskiego, zdurzone na chwilę szalbierstwami niemieckimi, zapomniały o państwie, któremu był swój polityczny majątek do zawdzięczenia—ale teraz i tu nastąpił nareszcie przewrót. Zmianę tę—ten przewrót—nwydatnia doskonale zrzeczenie się tronu przez króla Milana i obawy jakich doświadcza rządzący bułgarscy.

„Czy potrzebujemy zapewniać—powiada „Independence Roumaine“—o sympatyjach jakie naród rumuński żywi dla Francji?... A zresztą i w samych Niemczech sprawy polityki bismarkowskiej idą bardzo a bardzo nie tego. Bis-

markowski „socjalizm państwowy“, nie poprawił złego lecz je powiększył raczej. Naród jest jaknajbardziej niezadowolony i wybiera na swych przedstawicieli nie zwolenników kanclerza, ale demokratów socjalnych. Wojskowy despotyzm niemiecki musiał wcześniej czy później wywołać reakcję, widzimy jakoż, że w tej chwili, gdy Niemcom zagraża z zewnątrz cała prawie Europa bez wyjątku, wewnątrz toczyć je zaczyna anarchia polityczna i socjalna.

* W „Nowoje Wremia“ (Nr. 4678) w artykule: „Nadzór nad handlem“ znajdujemy uwagi, które tu przytą, czamy w streszczeniu, z tej racji, że i do naszych stosunków handlowych znajdują one najzupełniejsze zastosowanie, że i u nas „Nadzór nad handlem“, byłby wielce pożądanym.

Krach „kantoru bankierskiego“ Kohena-Kana, był—powiada „Nowoje Wremia“—ta bodaj ostatnia kropka, która przepełniła czarę cierpliwości rządu co do „operacji“ bankierskich, uskutecznianych „na mocy stosownego pozwolenia władzy właściwej.“

Jak doniosły „St. - Petersburskija Wiedomosti“, pan minister skarbu polecił komisię specjalnej, zając się bezwzględnie opracowaniem nowych przepisów dla kantorów bankierskich i projekt tych przepisów przedstawić sobie najpóźniej w ciągu miesiąca. Podług nowych przepisów, gesztowanie biletami promiennymi stanowczo zostanie wzbronione—a jednocześnie pożyczki na raty będzie podobno nabywać można w Banku państwa, jego kantorach i oddziałach. „Petersburskija Wiedomosti“ nadmieniają, że i „inne czynności prywatnych kantorów bankierskich, zostaną tak okrojone, iż niektóre z nich zmuszone będą—ku powszechnemu z pewnością zadowoleniu, zwinąć działalność swoją.“ Kto jednak zarezytę potrafi, że panowie „bankierzy“ nie wymyślą znowu jakiej nowej operacji, jak wymyślili sprzedaż na raty pożyczek promiennych za pośrednictwem agentów prowincjonalnych?... Golizna nie wyczerpaną jest w pomysłach, to też najbardziej drobiazgowo przepisy wszystkiego przewidzieć nie będą w stanie. Najlepszym też bodaj sposobem—na poskromienie nadzój, byłoby poprosu zaprowadzenie ścisłego nad handlem dozoru policyjnego.

Wstyd i hańba doprawdy, że dziś, dla pewnej części handlujących—handlarzy i oszukańców, to prawie jedno i to samo. Najmniejszej bagateli nie można nabyć z przekonaniem, że się ją dobrze nabyło. Przy najmniejsem niedopilnowaniu się—kupujący może być orzniętym na cenie lub gatunku—albo i na jednej i na drugim i na trzecim. A komu naprzykład niewiadomo, że zboże nasze, posiadające najcenniejsze przymioty przyrodzone, jest stanowczo zdyskredytowanem zagranicą i cenionem daleko niżej aniżeli zboża gatunków gorszych dostawiane z innych krajów?... Odpowiedź prosta. Dzieje się to dla tego, iż zagranicą nie wyobrażają sobie zboża naszego bez wszelkich możliwych domieszek. (W tem miejscu nie od rzeczy będzie przypomnieć, że np. handlarze żydowscy nasze obuwie warszawskie, cieszące się z początku „takim ogromnem a zasłużonem wzięciem w Cesarstwie, dzięki... papierowym podeszwom“ potrafiły zdyskredytować doszczętnie. *Pr.Red.*) Trudno zapuszczać się tym razie w rozpatrywanie moralnej strony sprawy. Ale oszustwo, nazywane handlem, toż to ciągły, nieustający zamach na cudze kieszenie, zamach wykonywany publicznie i ogólnie—jeżeli więc uznaje się za rzecz konieczną, bacznie śledzić za złodziejami i rzezimieszkami, polują-

cemi dajmy na to na chustki od no-
sa po kieszeniach przechowane, to dla
czegoż nie uznać za rzecz potrzebną i
konieczną rozciągnięcia nadzoru nad
handlującymi skoro ci nieustannie
dopuszczają się nadużyć?... Prawo
ścigające kryminalnie sfałszowanie do-
wodu choćby na 5 kopiejek tylko, nie
może puszczać płazem sprzedaży ja-
kiegoś obrzydliwego tłuszczu, jako
masła krowiego, mieszaniny, piasku z
kredą i solą za sól czystą, a pomyj
bez kropli soku winnego za prawdzi-
we wino itd. itd?... (U naspraktykuje
się to także przecie. Pr. Red.)

Czas by było, aby ukrócić te krzyczą-
ce w handlu nadużycia. W wła-
snym nawet interesie tego handlu, ko-
nieczną jest dzielna, energiczna i uczci-
wa policja handlowa, która ścigałaby
wszelkie malwersacje; we własnym in-
teresie tego handlu leży potrzeba ener-
gicznego prawa pod tym względem. Nie
łatwo to zapewne zmienić oszusta w
kupca uczciwego i honorowego, ale mo-
żna tak urządzić, aby straty na oszu-
stwie dotkliwsi byli, niżeli możliwe
na tem polu zyski. Pod względem mo-
ralnym, podrabianie masła jest przecie
takim samym lotrostwem, jak podra-
bianie dajmy na to pieniędzy.

A jednak na podrabianie pieniędzy
nie wielu się przecie puszcza, bo zyski
podrabiaacza maleją wobec ogromnej od-
powiedzialności, na jaką naraża się prze-
stępca.

Nasz świat handlowy byłby z pe-
wnością ostrożniejszym, gdyby miał
przekonanie, iż wykrycie pierwszego
nadużycia naraża na grubą karę pie-
niężną a schwytanie na nadużyciu po-
wrotnem pozbawia prawa zajmowania
się handlem. Pomału przekonano się,
że honorowe prowadzenie interesu, je-
żeli nie jest zbyt dochodnym, to jest
w każdym razie daleko pewniejszym
niż szalbierstwo i złą korzystniejszem
daleko.

TELEGRAMMY

„DZIENNIKA DLA WSZYSTKICH.”

Petersburg 22 marca. (Tel. Ag. Półn.) Od dnia 1 (13) kwietnia r. b. za listy pieniężne franco za każde 15 gramów wagi będzie pobierana opłata w stosunku 10 kop.; za każde 15 gramów listu niefrankowanego zamkniętego 20 kop.; za list otwarty i za każdą część listu otwartego z opłatą z góry odpowiedzią po 4 kop.; za 50 gramów pakietów, wysyłanych pod opaską 2 k. Niższa skala opłaty za przesyłkę dokumentów określa się po 10 kop.; za próbki zaś towarów po 4 kop.

Za niedostatecznie frankowany list zwyczajny lub zwyczajną posyłkę pod opaską płaci się w stosunku podwójnym kwoty niedopłaconej.

Za asekurację listów rekomendowanych oraz pieniężnych 10 kop.

Za awizację listów rekomendowanych 10 kop.

Nowe taksy zagraniczne w Rosyi Azyatyckiej będą zaprowadzone w mie-
siąc po otrzymaniu tam n. ru 22 „Zbio-
ru praw i rozporządzeń.”

Sewastopol, 22 marca. (Tel. Ag. Półn.) Towarzysze Aszynowa przewie-
żeni zostali na brzeg i umieszczeni w
gmachach ratusza miejskiego, oraz przy
policyjnym cyrkule, chorzy zaś odesłani
są do szpitala miejskiego.

Aszynow z parostatku „Pezuape” zo-
stał przewieziony dnia 20-go marca do

hotelu Wetcela, gdzie przed tem u-
mieszczona była jego żona i ducho-
wieństwo.

Z zupełnej swobody korzysta tylko
duchowieństwo.

Peszt, 22 marca. (Tel. pryw. „D. D. W.”) Wczoraj wieczorem, tłum złożony z 600 ludzi, przeważnie z młodzieży, rozgłosiła policja konna, która oto-
czywszy wicherzycieli, aresztowała oko-
ło stu ludzi.

Po niezwłocznem śledztwie wstęp-
nem, wielu uwolniono.

Dzienniki przesadzają w doniesie-
niach siłę opozycji.

Budapeszt 22 marca. (Tel. K. W.) Kluby opozycyjne postanowiły za-
kończyć na teraz walkę o artykuł 25-ty
ustawy wojskowej w przekonaniu, że
obecnie w drodze legalnej nie więcej
uzyskać się już nie da. W kołach tych
wierzą najsilniej, że Tisza łaknie krwi i
pędzi ulicę do rewolucji. Naturalnie
przypuszczenia te, świadczące tylko o
nerwowem rozdrażnieniu opozycji, roz-
gorączkowanej dwumiesięcznymi awan-
turami, nie mają żadnej podstawy. Mi-
mo ukończenia rozpraw sejmowych nad
ustawą wojskową, agitacja w kraju pod
hasłem armii narodowej ma trwać da-
lej. Wkrótce cały gabinet Tiszy będzie
odnowiony żywiołami fachowemi, a po-
zycja Tiszy jeszcze wzmocniona. Ce-
sarz oświadczył, że nadeszła pora naj-
surowszego działania.

Wczoraj aresztowano ogółem 94-ch
ludzi. Z aresztowanych wieczorem
70-ciu osób, przeważnie rzemieślników
i robotników, uwolniono do północy
28 min.

Uwięzieni wczoraj należą przeważ-
nie do warstwy robotniczej i do drob-
nego kupiectwa.

Dzisiejsze posiedzenie sejmowe było
znowu przepełnione skandalicznymi sce-
nami. W rozprawach, wywołanych
wczorajszymi zajęciami, deputowany
Blażej Orban użył najbrutalniejszymi
wyrazami policję, przezywając komi-
sarzy „łotrami, mordercami, betjarami
leśnymi”; twierdzi on, że komisarz wo-
łał do klubu sejmowego niepodległo-
ści: „albo zamykać okna, albo każę
strzelać” Baron Iwor Kaas woła iro-
nicznie:

— Tisza nie pakuje z opozycją,
jak Windischgratz!

Tisza energicznie odparł wszystkie
insynuacje i oświadczył, że całą od-
powiedzialność za czyny organów wła-
dzy, przyjmuje na siebie. Głosowa-
nie obywateli stolicy potępiłoby z indy-
gnacją burzycieli porządku. Opozy-
cja przerywała mu, wznosząc szyder-
cze okrzyki po niemiecku: *hoch!*

Wrzask piekielny.

Na dzisiejszem posiedzeniu izby de-
putowanych, Tisza, odpowiadając na
gwałtowne wycieczki Urbana i Kaasa,
wskazał, wśród ustawicznych oklasków
prawicy a protestów lewicy, na długolet-
nią działalność swoją około skonsolido-
wania Węgier, potępił wyrok ulicy i o-
świadczył, że nigdy nie ścierpi tyraniz-
owania większości przez mniejszość.

Wycieczki niektórych posłów prze-
ciw spełniającej wiernie swój obowią-

zek policji, nazwał Tisza bezprzy-
kładnemi.

Peszt, 22 marca. (Tel. Ag. Półn.) Tisza zdawał cesarzowi raport z wy-
padków ulicznych. Cesarz wysłał zna-
czne zasilki dla rannych policyantów.
Dzisiaj oczekują okiełznania namiętno-
ści. Uchwalenie artykułu 25 go prawa
wojskowego nastąpi we wtorek lub śro-
dę przyszłego tygodnia.

Rzym, 22 marca. (Tel. Ag. Półn.) Rozruchy wybuchły w Apulii i przy-
bierają coraz groźniejsze rozmiary. Ro-
botnicy niszczą domy i telegrafy. Pod-
czas walki z wojskiem, jednego żołnie-
rza zabito, wielu zaś żołnierzy i robo-
tników jest rannych. Wysłano wojsko
do Cerignoli, będącego ogniskiem ruchu.

Petersburg 23 marca. (Tel. Ag. Półn.) Zmarł tu dziś b. poseł w Londy-
nie hr. Piotr s. Andrzeja Szuwałow.

Petersburg 23 marca. (Telegram Agencji Półn.) Do dnia 19 czerwca
r. b. powinny być przedstawione do
zamiany obligacje 5% dróg żelaznych
1871 r. na sumę 11,669,300 funtów
sterlingów.

Właściciele przedstawionych do zmia-
ny obligacji, mają przywileje w nowej
pożyczce konwersyjnej.

Dywany strzyżone gładkie,
wchodnie, wejściowe, chodniki róż-
norodne, czerwoty tania, koldry, cerata,
najtaniej w fabrycznym
składzie Kłitynowicza,
Mazowiecka 16, wprost Rywalskiej. 19

W Gmachu Teatru Wielkiego
polecą Okulary 50 kop., Lornetki od
rs. 3, Pince-nez od 75 kop., Termome-
try 35 kop., również wszelkie inne to-
wary w zakres optyki wchodzące po
najniższych cenach. 591

**Dział finansowy, handlowy,
przemysłowy i informacyjny.**

Targi zbożowe.

Libawa, 20-go marca. Pogoda: mroź-
na. Na tutejszym rynku płacono za pud:
Żyto słabo; ciężkie (z gwarancją 120
f. hol.) 67 — — kop., lekkie 66 do
— kop.

Owies: biały bez zm., loco 56—61 1/2 k.,
wyborowy 62—66 k., na dostawę — k.,
szastany (bez ości) słabo, z wagą 85 f.,
63—64 kop., z wagą 90 f.: 65—66 kop.,
czarny bez pok., czarno-pstry od 54 do 55
kop., czarny 59—60 1/2 kop.

Jęczmień słabo: od 60 do 65 kop.,
wyborowy od 68 do 70 k., pastawny 58—
60 kop.

Pszenica piękna — — —, średnia
— — —, licha — — — kop.

Hreczka lekka od 74 do 75 k., z gwa-
rancją wagi 100 f. 78—79 kop.

Groch 74 do 81 kop.

Wyka 95 do 100 kop., lit. 70—80 kop.

Fasola biała — — — kop.

Siemie lniane: niżej, 115—126 k.

Makuchy lniane 49—95 kop.

Otręby pszenne 50 do 53 kop.

Konopie 94 — — — kop.

Lnica — — — kop.

Dowóz w dniu 16 i 17 marca wynosił
29 wag. żyta, 4 wag. jęczmienia, 29
wag. owsa, 28 wag. różnych zbóż.

Wrocław 21-go marca. Pszenica biała
161—178 m., żółta 161—177 m.

Żyto loco 137—148 m., na dosta-
wę: marzec 150.00; kwiecień-maj 151.00
mark.

Jęczmień: 117—156 m.

Owies 132—158 m.

Groch 125—155 m.

Wszystko za 1,000 kg.

Olej rzepakowy: marzec 59.00 m. za
100 kg.

Spirytus spokojnie, bez podatku, na
marzec 51.10 m. i 31.40 m. za 100
litrów 100%.

Berlin, 21-go marca. Pszenica (żółta)
kwiecień-maj 187.25 m.

Żyto: kwiecień-maj 149.25 m., wrze-
sień-paźdz. 150.75 m.

Owies: kwiecień-maj 139.45 m. za
tonę.

Olej rzepakowy kwiecień-maj 57.70 m.,
za maj-czerwiec — — — m.

Wiedeń, 20 marca. Pszenica: płacono:
na wiosnę fl. 7 c. 50.

Żyto na wiosnę fl. 6 c. 28 za 100 kg.

Nowy - York, 20-go marca. Pszenica:
czerwona ośmienna loco 91 1/2 c., kwiecień
90 1/2 c., grudzień 92 1/2 c.

Kukurydza 43 1/4 c., mąka 3 d. 25 c.
za bushel.

Okowita:

„Rektyfikacja warszawska” płaci w ty-
godniu bieżącym za wiadro 106° okowity
z akcyzą 10.85 rs.

Cena okowity z dnia 22 marca.

Hurt. skl. wiadr. 820°—826° 267—269

Pojed. szynk. w. 832°—838° 271—273

2 1/2% z dod.

78% z akcyzą po 9 1/2%.

Stosunek garnca do wiadra 100 — 307 1/4.

Hamburg, 20-go marca. Spirytus spok.

Notowano za hektolitr włącznie z becz-
ką kontraktową na marzec 20 1/2 m.,

kwiec.-maj 20 1/2 m., maj-czerwiec 21

m., lipiec-sierpień 21 1/2 m.

— **Choroby nerwowe, móż-
gu, mleczna, organów wewnętrznych i
paraliż na tle syfistycznym, jak ró-
wnież wszelkie postacie chorób w-
nerycznych i skórnych, leczy
dr. Kadler, Bielańska Nr. 6. 22**

Teatry Warszawskie.

Dnia 23 marca.

Teatr Wielki.

Dziś: „Cyrukil sewilski” (występ
p. Russel).

Jutro: O godzinie 1-ej z południa
poranek dramatyczny na rzecz p. Wa-
leryi Niewiarowskiej: „Partya winta”,
ustęp z „Żydów”, fragment „Ballady-
ny”, ustęp z „Cyda”, czwarty akt tra-
gedyi „Romeo i Julia” i wyjątek z
1-go aktu „Czartowskiej ławy” — wie-
czorem zaś „Pan Twardowski.”

Poniedziałek: „Manon.”

Teatr Rozmaitości.

Dziś: „Przyjaciele Hioba”, „Par-
tya winta” (pierwszy raz) i „Świecz-
ka zgasa.”

Jutro: „Starzy kawalerowie.”

Poniedziałek: „Syn Giboyera.”

Teatr Mały

(przy ulicy Daniłowiczowskiej)

Dziś: „Nad przepaścią.”

Jutro: „Baron cygański.”

Poniedziałek: „Żołnierz królowej
Madagaskaru” i „Płaczka i śmie-
szek.”

Początek przedstawień o godzinie
7 1/2, wieczorem.

Salę redutowe.

W poniedziałek 25 b. m. o 1-ej z
południa koncert na dochód Towarzy-
stwa wzajemnej pomocy artystów mu-
zyki, ich wdów i sierot.

Tani Sklep Chrześcijański Gotowych Ubiorów Męzkich

Świątokrzyska 26, wprost Apteki Szpitala Dz. Jezus.

Na nadchodzący sezon wiosenny poleca uwagę **biednych i bogatych** następujący cennik ubiorów, wykończonych podług najwzrostszych żurnali z materiałów krajowych bardzo trwałych:

Palta jesienne . . .	od Rs. 14 k. —	Mundury studenckie od Rs. 15 k. —	
Sak palta . . .	10 „ —	Marynarki . . .	6 „ —
Garnitury marynarkowe „	10 „ —	Spodnie . . .	3 „ 50
„ surdutowe „	22 „ —	Kamizelki . . .	1 „ 50
„ żakietowe „	16 „ —	Szlafroki . . .	9 „ —
„ frakowe „	22 „ —	Burki sławuckie . . .	18 „ —
Bluzki uczniowskie „	4 „ 50	Marynarkę letnie alpagowe	8 „ 50

Przyjmują się również obstalunki do wykonania w ciągu 24 godzin.

459

Świątokrzyska 26, wprost Apteki Szpitala Dz. Jezus.

Stacya Doświadczalna Nasion

oraz

Handel Nasion

EMILA ESTREICHA

Rogaska Belwederska, ul. Łazienkowska Nr. 8

(vis-à-vis „PROMENADY“)

poleca

wszelkie nasiona wypróbowanej dobroci i czyste, jako to: **Traw, Konieczyn, roślin pastewnych, strączkowych, liściastych i okopowych. Nasiona kwiatowe i warzywne.**

585

Ceny przystępne. — Cenniki na żądanie wysyłają się.

Nowość! Nowość! Nowość! w MUZEUM BOZWY

Senatorska 12.

Po raz pierwszy w Warszawie nadzwyczajny cud natury

I. Dziewczynka olbrzym 11 lat mająca, 2 arsz. 12 wersk. wzrostu, 7 pudów wagi.

II. Piękna Galatea

Biust marmurowy ożywiający się w oczach widzów.

Ostatnia nowość sprawiająca wielkie wrażenie w całej Europie!

Oprócz tego codziennie okazywane będą obrazy niktające, znakomitego fizyka p. Krosso, mające w średnicy do 9 arszynów, oświetlane światłem Drumonda.

Codziennie 2 przedstawienia z nowym programem, — pierwsze o godzinie 6-iej — drugie o godz. 8-iej.

Cena wejścia do Muzeum kop. 20 od osoby, — dzieci i żołnierze płacą połowę. Wejście do sali obrazów niktających po 10 kop., krzesło 20 kop. Wejście do sali anatomicznej 10 kop.

Muzeum pozostaje w Warszawie nieodwołalnie tylko do 1 kwietnia. — Katalogi sprzedają się w językach: ruskim, polskim, niemieckim i hebrajskim.

2246-511

Uprasza się o zwrócenie uwagi na kapsle i etykiety z naszą firmą

Zeszczycona Nagrodą na Wystawie Hygienicznej

Medal Srebrny

PIERWSZA

Warszawska Parowa Fabryka

Dyplom I klasy

Musztardy, Marynat i Konserwów Arthur & Co.

ulica Leszka Nr. 4, wprost ulicy Rymarskiej.

Na składzie: oliwa nicejska, octy stołowe i kuchenne, papryka węgierska, kaparki, oliwy, korniszony.

470

Uprasza się o zwrócenie uwagi na kapsle i etykiety z naszą firmą.

Pracownia i Magazyn

Obuwia Męzkiego, Damskiego i Dzieciennego

Sprzedaż hurtowa i detaliczna

ALEKSANDRA MAKOWSKIEGO

WARSZAWIE

42. DŁUGA 42.

Wszelkie obstalunki według załączonych miar, na prowincję załatwia na czas — za zaliczeniem pocztowym.

CENY NIZKIE.

485

Wydawca: Piotr Nostkowski.

Druk Nostkowskiego, Małowiecka Nr. 11.

Redaktor: Henryk Perzyński.

Доведено Цензурой. — Варшава 11 Марта 1889 года.

WSZYSTKIE GILZY DO PAPIEROSÓW LE SUPRÊME

podpisane C. Grogres & Co. albo Ch. Spitz, zamiast C. Georges & Co. (lub *Albert successeur de C. Georges & Co.*) są fałszywe: tak samo wszystkie Gilzy lub Książeczki na których jest wybite *Aradie* zamiast *Abadie*, — *les dernières Carostouches* zamiast *les dernières Cartouches*, — *Cosmopolite Szpapretz* zamiast *Pradon*, etc. pochodzą bezwarunkowo z podrabiania, — NB. Wszystkie banderole dawniejsze lub nowe prawdziwych Gilz Le Suprême mają zawsze, oprócz wyraźnej firmy i adresu Magazynu Francuzkiego przy ul. Hr. Berga 16 (nowy 8) drukowanych po rusku i po polsku odbicie stemplem olejnym nazwiska **Albert Krasnodębski**. Pudełku po 250 sztuk 20 i 25 kop. 2723—609

Zeszyt k. 25
Pocztą k. 32.

Tanie Wydanie.

Zeszyt k. 25.
Pocztą k. 32.

Wyszły z druku zeszyty pierwszy i drugi dzieła p. t.

PISMO ŚWIETE

STAREGO i NOWEGO TESTAMENTU,

Jedyna w swoim rodzaju pod względem przepychu edycja

ozdobiona 230 drzeworytami

rysunku najslawniejszego francuzkiego ilustratora

Gustawa Doré.

przekład X. JAKOBA WUJKA zatwierdzony przez Stolicę Apostolską.

Wydanie nowe z objaśnieniami zatwierdzone przez Konsystorz Archid. Warsz.

Każdy zeszyt zawiera 3—4 arkuszy druku oraz 3 lub 4 wielkie ryciny, oddzielnie na grubym ilustracyjnym papierze odbite zeszyty wychodzą w przerwach 10—12 dniowych; — zeszytów będzie 60.

WARUNKI PRENUMERATY:

Żadne zaliczenie nie jest wymagane; — zapisujący płaci 25 kopiejek przy odbiorze zeszytu. Za podaniem adresu księgarnia wydawcy M. Glücksberga przy ulicy Królewskiej Nr. 5 przesyła zeszyty do domu.

Z przesyłką pocztą liczy się zeszyt kop. 32; prenumeratę z prowincji nadsyłać można częściowo, lecz naraz najmniej na 5 zeszytów, czyli rs. 1 kop. 60, gdyż na prowincję naraz po 5 zeszytów ekspedyować się będzie.

Nadsyłający z prowincji od razu prenumeratę na całe dzieło płaci tylko rs. 17 zamiast rs. 19 kop. 20, jako przy częściowej opłacie wypada.

Prenumerować można we wszystkich księgarniach.

Michał Glücksberg, Księgarz-Wydawca, ulica Królewska Nr. 5.

Nauka i wychowanie.

Zakład Naukowo-Rekolekcyjny dla kobiet Natalii Smólskiej i S-ka ulica Świątokrzyska Nr. 19, przyjmuje uczennice na naukę wszystkich rzemioł dostępnych dla kobiet, oraz buchalterii i korespondencji handlowej. 480

Korzystne nowe rzemiosła wprowadza Szkoła Rzemiosł dla kobiet Jadwigi Przewojskiej. Niecała 10. Do krawiecczyn i kapeluszy jest pracownia. Dla zbytu prac uczennic sklep. 284

Posady i prace.

Panny do kwiatów podręczne i do nauki. Długa 10, mieszkania 51. 526

Osoba zdolna, która pracowała w pierwszorzędnym magazynie, obecnie mająca liczną klientelę i robotę z magazynów, przyjmuje uczennice na bardzo przystępnych warunkach. Wiadomość: Marszałkowska Nr. 87, w sklepie norymberskim. 531

Człowiek z prowincji poszukuje posady. Oferty zostawić w Redakcy pod „Posada”. 611

Chłopcy z prowincji do nauki wyrobów stolarskich i rzeźbiarskich potrzebni. Świętojerska Nr. 28, m. 8. 561

Potrzebna jest zdolna panna z maszyną do bielizny. Sienna Nr. 8. 596

Potrzebna jest zaraz zdolna maszynistka do bielizny za dobrem wynagrodzeniem. Krucza 47, m. 11. 690

Kupno i Sprzedaż.

Najlepsza Metoda do nauczania się języka niemieckiego w 3-ich miesiącach bez nauczyciela, kurs niższy kop. 60, kurs wyższy rs. 2.

Angielska Najlepsza Metoda dla samouków, obejmująca objaśnienie wymowy każdego wyrazu przez Reussnera, — kop. 75 Skład w księgarni Gebethnera i Wolffa. 59

Magie wiedeńskie do sprzedania z powodu wyjazdu. Nowo-Senatorska Nr. 6. 570

Urządzenie sklepowe za pół ceny do sprzedania. Marszałkowska 112. 587

Na raty lustra sprzedaje miejscowym i na prowincję fabryka zwierciadeł. Maurycyego Silberberg. Rymarska S. Uwaga. W wystawie napis „Na raty”. 212

Dzwany, wszelkie obicia meblowe fabr. Zawiercie, wielki wybór. Chodniki, kołdry „szajlepiej kupować” w Głównym Składzie Giełżyńskiego. Marszałkowska 187. 29

Typy Ludowe Polskie. Dawniej komplet rs. 15 teraz 7 i pół pojedynczo i królowie z Galerii Zamkowej po kop. 30. Wilcza 39, mieszkania 10. 600

Zadziwiająco tanio sprzedam zaraz sprząwczony sklep, mieszkanie obszerne. Ciepla 8. 610

Apejsocy Strzelcy (Myśliwi Giezm) powieść romantyczna, tłumaczona z niemieckiego przez Reussnera, kop. 10. Skład w księgarni Gebethnera i Wolffa. 415

Płyn na wygubienie odcisków, bardzo skuteczny. Flakon kop. 30. Sprzedaj Tłomackie Nr. 13. Zakład felczerzski. 488

Niema nigdzie taniej. Okulary - nanośniki od 50 kop. w magazynie optyczno-chirurgicznym Juliana Dreher. Szpitalna 6. Przyjmuje reperacje. 517

Herbatę świeżą otrzymaną w 5-ciu wyborowych gatunkach od 1.40 kop. za funt własnego pakowania oraz firm Moskiewskich i Braci K. i S. Popowych, B. Klimaszyn etc. poleca Skład Herbaty, Cukru i Kawy J. Evert w Warszawie, Zielna Nr. 1. 566

9 Warecka, mieszkania Nr. 18. Pracownia sukien i okryć damskich — poleca się dokładnością i starannością robót i cenami umiarkowanymi. Górska. 606

Dom murowany dwupiętrowy z facytami przechodni a tem samem dwa fronty mający przy ulicy Miłej Nr. 16, 2274 oznaczony, z obrzernym planem do budowy — przynoszący dochodu rocznie około 4,600 rs. będzie sprzedany przez subhastację w Sądzie Okręgowym Warszawskim w dniu 29 marca (10 kwietnia) r. b. od sumy rs. 20,000. Bliższa wiadomość u miejscowego rządcy. Pyszyński, Miła Nr. 16. 692

Mieszkanie z życiem za rs. 12 miesięcznie. Krochmalna 53, m. 55. 598